

Існує мудрий вислів: “Одне зображення - цінніше від ста тисяч слів”. І справді, іноді воно так і є. Фотографії не тільки ілюструють особливу подію і є додатком до словесного опису, але також і документують цю подію візуально. Вони є доповнюючим та додатковим елементом до описаних подій, підсилюють значення та роблять розповідь цікавішою. Трапляються випадки, коли фотографії є єдиним доказом того, що щось існувало чи відбулося. Фотографії - унікальне джерело інформації, вони з часом мають значний вплив на глядачів і підштовхують їх до дій. Тому дуже важливо є збирати і зберігати фотографії та робити їх доступними для дослідів та вивчення. Іноді, коли уважно та докладно вдивитись у фотографію, то можна з неї дізнатися більше, ніж з описової розповіді.

Наш Музей і Бібліотека мають велику колекцію фотографій. Із них понад 4000 є скаталоговані та описані, а ще біля 2000 чекають опрацювання. Колекція фотографій складається із різноманітних зображень, які відносяться до організаційної, суспільної, церковної та особистої діяльності. Вони документують людей, споруди, виставки, зустрічі, конференції, бенкети, концерти і багато-багато чого іншого. Так як наша культурна установа є при Українській Католицькій Єпархії в Стемфорді, то велика частина фотографій документує різні церковні події.

З перших років еміграції до Америки, українські жінки брали участь і були активними в різних суспільних та церковних товариствах. Вони виконували різноманітні функції, організовуючи заходи, концерти, постановки п'єс, співаючи в хорах,

улаштовуючи виставки і тому подібне. Особливу увагу вони звертали на поширення знань про Україну та українську культуру серед американців. Щоб досягнути цього, то коли тільки траплялась нагода, улаштовували виставки українського народного, образотворчого та релігійного мистецтва,



організовували концерти.

Як приклад фотографій історичної та інформативної цінності, які ілюструють вищезгадану роботу українських жінок-емігранток в Америці, я взяла кілька знімків, які зображають подію, що відбувалася в Нью Йорку з 12- 25 квітня 1913 року. Виявляється, що в Нью Йорку існувала Американсько-Католицька організація, яка займалася благодійністю для католиків. У 1913 році ця організація влаштувала першу добродійну виставку для католиків та католицьких об'єднань різних націй. Ця виставка була розміщена в казармі 12-го полку американського війська, що на 62-й вулиці. Представник цієї католицької організації навела контакти з українською громадою через цекрву св. Юра і так створився “Український Женський Комітет” для участі в Об'єднанні Американсько-католицькій виставці. Члени комітету

зібрали серед окремих осіб та отців Цекрви Св. Юра чисельні експонати, які й були представлені на виставці. Ці експонати склалися із предметів народного мистецтва, особливо, вишивок та церковних риз, релігійних пам'яток. Кожний учасник виставки мав визначене місце, де й були викладені його експонати.

Український щоденник “Свобода” у своєму 16-ому номері за квітень 1913 року на 5-ій сторінці подав інформацію про цю виставку:

“Перша добродійна вистава всіх католицьких народностей в Нью Йорку отворена в днях від 12-22 квітня с.р. в галі 12th Regiment Armory, 62 Str. і Columbus Ave. Між католицькими ріжними народностями і наші Русини з Нью-Йорку,

з рамени церкви св. Юра на 7. улиці, беруть участь і постарались в своїм власнім відділі о прекрасні річи народної і церковної штуки. Американці призначили для нас особний день на 16. цвѣтня. Вистава отворена кожного вечора від 7 до 12 год. Запрашаєм дуже всіх ньюйорських і околичних Русинів-Українців до найчисленішої участі. Вступ 25 ц. – Виставовий Комітет.”

Як відбувся український день на цій виставці і яка була його програма – не знаємо, бо досі не знайдено жодних дописів про цю подію.

Український Женський Комітет складався із 10 молодих жінок, імена яких були подані, а це К. Дуб, М. Мокрій, Ю. Климко, П. Шевчинська, Ю. Шевчинська, М. Скубова, Ю. Ярема, К. Шевчинська, М. Костецька, А. Петровська і пані М. Рей – представниця і зв'язкова Американсько-Католицького

Об'єднання.

Дві особи комітету, імена яких відомі це Марія Скубова і Ю. Ярема. Марія Скубова емігрувала до Америки 1907 р. і активно працювала в українській громаді Нью Йорку. У 1914 році повернулася в Україну, служила медсестрою в австрійським війську. У 1921 році повернулася до Америки і продовжувала активну громадську роботу. Вона організувала жіночі громади, клуби, улаштовувала виставки народного мистецтва, збирала допомогу українським біженцям в таборах ДП, допомагала новоприбулим емігрантам після другої Світової Війни. Друге відоме ім'я - це Ю. Ярема. Не можна встановити, чи була вона сестрою, дружиною чи донькою Петра Яреми - першого засновника похоронного закладу в Нью Йорку.

Фотографія Українського Женського Комітету була подарована нашому Музею і Бібліотеці Марією і Олегом Гелетами 16-го червня 1992 р.

Ці фотографії документують подію, яку зорганізували ранні українські емігранти в Америці і самі брали в ній участь. На жаль, мало про це написано. Але фотографічні зображення дають нам багату інформацію. На щастя, знайшла особа, яка зберегла ці фотографії та подарувала установі, яка збирає і зберігає такі матеріали для наступних поколінь.

Любов Волинець